

Streszczenie. Katecheza X. Ks. Bogusław Koziół SChr. Kongresy eucharystyczne i ich wpływ na rozwój kultu eucharystycznego w nauczaniu ks. kard. Augusta Hlonda SDB

Kult eucharystyczny w XIX wieku koncentrował się na realnej obecności Jezusa jako przedmiotu adoracji i ukazywał nieskończoną wartość Komunii Świętej. Pojawiła się praktyka adoracji Najświętszego Sakramentu w formie nieustającej, kładziono nacisk na aspekt zadośćuczynienia za grzechy. Zaczęto wynagradzać również za działalność tych, którzy dążyli do laicyzacji społeczeństwa. Z tak rozumianej adoracji zrodziła się inicjatywa powstania międzynarodowych kongresów eucharystycznych, których z kolei celem miało być przede wszystkim uwrażliwienie oziębłego i obojętnego duchowo społeczeństwa przez wielkie i publiczne manifestacje pobożności eucharystycznej. Pierwszy kongres eucharystyczny odbył się w dniach 28-30 czerwca 1881 w Lille pod hasłem: *Spoleczne królestwo Chrystusa*. Uczestniczyło w nim ponad osiem tysięcy osób. Patronem międzynarodowych kongresów eucharystycznych został ogłoszony przez Leona XIII w 1897 roku św. Paschalis Baylon, który miał dużą cześć dla Chrystusa w Najświętszym Sakramencie.

Celem kongresów eucharystycznych było ożywienie kultu eucharystycznego, rozszerzenie jego zasięgu, przeciwstawianie się laicyzacji oraz wzbudzenie w katolikach poczucia siły i dumy z wyznawanej wiary. Podobnymi założeniami kierował się kard. August Hlond, gdy uczestniczył w kongresach i gdy sam był ich inicjatorem.

W doborze omawianych zagadnień na kongresie zwracano uwagę na formację katolicką rodziny, mężczyzn, młodzieży, nauczycieli, inteligencji. Kongresy organizowane pod kierunkiem kard. Hlonda ukierunkowane były na życie religijne, a głównie na życie eucharystyczne.

Pierwszy Diecezjalny Kongres Eucharystyczny w Inowrocławiu odbył się w dniach 25-27 czerwca 1927 r. Jednym z pierwszych owoców tego kongresu był postulat zwołania w Polsce krajowego kongresu eucharystycznego. Ponadto postanowiono, aby strzec zapewnionego ustawodawczo święcenia niedziel i świąt, wezwano rodziców do starannego i głębokiego przygotowania i wprowadzenia dzieci w życie eucharystyczne, apelowano do nauczycieli i wychowawców, aby szukali światła i siły dla siebie i wychowanków swoich u Najwyższego Nauczyciela i Mistrza, Jezusa Eucharystycznego.

Pierwszy Krajowy Kongres Eucharystyczny odbył się w Poznaniu w dniach 26-29 czerwca 1930 roku. Kardynał Hlond zarzucał katolikom pewną duchową powierzchowność, krytycznie ocenił stopień realizacji wartości katolickich w życiu jednostek i wspólnot parafialnych. Odpowiedzią ze strony Kościoła według myśli prymasa miały być nowe inicjatywy duszpasterskie, które doprowadziłyby wiernych do radykalnej zmiany mentalności. Według kard. Hlonda kongres powinien: stać się publicznym i narodowym wyznaniem wiary w Chrystusa Eucharystycznego; złożyć hołd Bogu poprzez modlitwę uwielbienia; dać każdemu możliwość pogłębienia osobistego życia religijnego; ukazać Eucharystię jako jedyne i prawdziwe źródło życia duchowego i skutecznego działania dla osób i dla całego ludu.

Pierwszy Krajowy Kongres Eucharystyczny został przygotowany z największą starannością. Utworzono 15 sekcji tematycznych, 10 komisji, a także stworzono programy dla wszystkich diecezji w Polsce i to zarówno obrządku łacińskiego i bizantyjskiego. W przemówieniu inauguracyjnym prymas Hlond wyraźnie wspominał o kryzysie społecznym i politycznym w kraju, wzywając wszystkich do zwrócenia się do Boga, prawdziwego źródła łask, który może wyleczyć wiele ran duszy obywateli i w konsekwencji doprowadzić do odrodzenia kraju.

Sukcesem I Krajowego Kongresu Eucharystycznego był masowy udział ludzi i różnych stowarzyszeń w zgromadzeniach plenarnych. Na zakończenie kongresu przyjęto rezolucje. Oto niektóre z nich: Sekcja Apostolstwa Modlitwy zwróciła się do Episkopatu, aby u Stolicy Apostolskiej poczynił on starania o ogłoszenie św. Stanisława Kostki patronem częstej i codziennej Komunii Św., Sekcja Pedagogiczna zaapelowała do społeczeństwa, aby zaniechano organizowania zawodów sportowych w niedzielne przedpołudnie. Do Rządu zwróciła się ona, aby ten uznał pierwszorzędną wartość religii. Wśród innych owoców kongresu należy wymienić także liczne publikacje związane z tym wydarzeniem, które podkreślały niezbędność Eucharystii w osobistym życiu chrześcijańskim i jej wartość dla życia społecznego. Należy podkreślić, że Kongres wywarł duży wpływ na podjęcie decyzji o oficjalnym ustanowieniu przez kard. Hlonda Akcji Katolickiej w Polsce (24 listopada 1930 roku).